

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRP/349/2013/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

373/2013. (XII. 11.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2013. május 12-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. december 11-én megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. május 12-én elektronikus levélben terjesztette elő panaszbeadványát, melyet két nappal később aláírt formában, személyesen is eljuttatott a Testülethez.

A panaszos előadta, hogy 2013. május 3-án egy csoport parlamenti látogatását készítette elő G. N. T. és Z. Gy. országgyűlési képviselők megbízásából. A szóban forgó képviselők mindketten többször fogadtak már vendégeket, csoportokat, sőt, a panaszos véleménye szerint G. N. T. talán a legtöbb vendéget fogadó képviselők közé tartozik az Országgyűlésben. A múltban panasz soha fel nem merült sem a látogatók, sem a rendőrség (később Házőrség) részéről, minden a legnagyobb rendben zajlott le.

Május 3-án a panaszos kérésére a Jobbik-frakció hivatalvezetője leadott névsort, melyet az Országgyűlési Hivatal Látogatószolgálati Osztálya vissza is igazolt 2013. május 6-án 14 órára. Ezen a panaszos még pontosításokat kért átvezetni, például, hogy legyen feltüntetve az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

igazoláson G. N. T. képviselő neve is meghívóként, illetve leadott egy újabb nevet is. A panaszos szükségesnek látta rögzíteni, hogy T. L. neve a kezdetektől szerepelt a listán, az már az első visszaigazoláson is olvasható.

2013. május 6-án 14 óra előtt egy-két perccel a panaszos találkozott a csoporttal a Parlament előtt kialakított szűk folyosó előtt. Ezt megelőzően a panaszost már többször és többen hívták, hogy a folyosó bejáratánál posztoló házör nem engedi be a csoport tagjait. Mikor a panaszos a helyszínre érkezett, megmutatta a Hivatal által megküldött, kinyomtatott visszaigazolást a feltüntetett névsorral – ezt követően minden további nélkül elindulhattak a Parlament XII-es kapujához. A társaság éppen egy óvodáscsoport mellett készült elhaladni, amikor mintegy 20 fő (a panaszos szerint K. Rendőrség állományába tartozó) rendőr hátulról feléjük rohant, majd körbeállta őket. A rendőrök a társaság tagjait személyazonosságuk igazolására szólították fel, közben pedig folyamatosan kamerázták őket. A panaszos hiába közölte, hogy valami félreértés lehet, mert parlamenti látogatásra érkeztek, és nála van az Országgyűlési Hivatal Látogatószolgálati Osztályának igazolása is. Az intézkedés parancsnoka ezt nem fogadta el, és felszólította a panaszost személyazonosságának igazolására. Az igazoltatás okaként azt közölte, hogy fokozott készültség van elrendelve, ennek jegyében kerül sor az igazoltatásra. Mikor a panaszos közölte, hogy tudomása szerint a Zsinagógánál, a B. városi Izraeli Nagykövetségnél és az egyik neves belvárosi szállodánál van ilyen elrendelve, akkor a rendőr tájékoztatta, hogy Magyarország egész területére fokozott készültséget rendelt el az országos rendőrfőkapitány. Ezzel kapcsolatban a panaszos kifejtette, hogy tudomása szerint Magyarország egész területén évek óta fokozott készültség van elrendelve. Másnap, 2013. május 7-én a www.police.hu weboldalon nem talált ezzel kapcsolatos tájékoztatást, illetve hiába hívta a B. városi Rendőr-főkapitányságot, majd a Sajtószolgálatot, nem tudtak pontos felvilágosítást adni az érvényben lévő állítólagos fokozott készültségről.

A panaszos a rendőr felszólítására igazolta magát a nevére kiállított asszisztensi kártyájával, melyet ők arra hivatkozva nem voltak hajlandóak elfogadni, hogy azon a panaszos beosztása nem szerepel – történt ez annak ellenére, hogy ekkorra a panaszos már áthaladt egy házör által őrzött beléptetési ponton. Tudomása szerint a Parlament egész területén (a parkolót is beleértve) kártyája felmutatásával tudja magát igazolni, korábban ezzel egyszer sem volt probléma. A panaszos tájékoztatta a vele szemben intézkedő rendőrt, hogy személyi igazolvány nincs nála, de ő itt a munkahelyén ezzel a kártyával bármikor és bárki előtt tudja magát igazolni. Erre azt a választ kapta, hogy ha tudja igazolni, hogy itt dolgozik, akkor rendben van. A panaszos jelezte, hogy felhívja főnökét, G. N. T.-t, aki majd igazolja. Ekkor közölték vele, hogy nem használhatja a telefonját. A panaszos meggyőződése szerint, ha nem akadályozza az intézkedést, akkor minden további nélkül lehetősége van telefonálni, különösen ebben az esetben, mikor az előállt patthelyzetet azonnal sikerült volna orvosolni egy gyors telefonhívással. Mint az később a panaszos tudomására jutott, az esetről időközben értesült az N1TV Parlamentben forgató stábja, akiket azonban nem engedtek a helyszínre. Mikor már gyakorlatilag 20-25 perce az épületben kellett volna lenniük, az időközben a tiltás ellenére eszközölt telefonhívás nyomán a helyszínre érkezett előbb Z. Gy. képviselő, aki igazolta, hogy a panaszos G. N. T. képviselő asszisztense, majd megérkezett maga G. N. T. is. A rendőrök ekkor – miután mindenkit igazoltattak, ruházatukat átvizsgálták és az intézkedést kamerával rögzítették – minden további tájékoztatás nélkül elhagyták a helyszínt.

A panaszos sérelmezi, hogy munkahelyén minden konkrét magyarázat és indoklás nélkül rendőrök igazoltatták, adatait RK lapra rögzítették, és őt megalázó módon kamerára vették. A panaszos nem tartja összeegyeztethetőnek a polgárbarátnak mondott rendőrséggel, hogy

amikor egy telefonhívással tisztázni tudná a kialakult helyzetet, kifejezetten megtiltják, hogy telefonáljon. Sérelmezi továbbá, hogy munkahelyén, ahol speciális biztonsági előírások vannak érvényben, és ahol asszisztensi kártyájával tudja magát igazolni, a rendőrök felrúgják az érvényben lévő szabályokat, és személyi igazolványát követelik rajta.

A panaszos megítélése szerint ez egy rendkívül aránytalan, diszkriminatív rendőri intézkedés volt, annak ellenére, hogy az Országháza belépő látogatók ruházatát minden esetben átnézik a házőrség munkatársai, mint ahogy azonosításukra is sor kerül, igazolványukról másolat készül, belépésüket felvétel örökíti meg és egy fémkereső detektoros kapun is át kell haladniuk. A rendőri igazoltatásnak tehát a panaszos szerint csupán egy célja volt: végzárni egy parlamenti látogatásra érkező csoportot. A panaszos tudomása szerint hasonló esetre korábban egyszer sem volt példa. A panaszos az intézkedést személyes megaláztatásként élte meg, és megjegyezte, hogy az súlyos érdekesztést okozott a házigazda országgyűlési képviselőknek, sőt „egy életre szóló rossz emlék marad azoknak a polgároknak, akik többségének életében először nyílt lehetősége a Szent Korona és a Parlament belülről történő megtekintésére”. A panaszos a fentiek alapján kérte beadványa érdemi vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2013. május 31-én kelt levelében a K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság parancsnok-helyettese a következő válaszokat adta a Testület megkeresésében feltett kérdésekre.

2013. május 6-án a rendezvénybiztosítási feladatot ellátó H-1311 és H-1313 hívónevű bevetési csoportokat egy r. hadnagy rendfokozatú alosztályvezető irányította. A bevetési csoportok 14 óra 10 perc körüli időben a B. városi K. téren a Parlament előtti területen 11 személy igazoltatását hajtották végre a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (3) és (6) bekezdései alapján. Az igazoltatás alá vont személyek ruházatának és csomagjainak ellenőrzésére, átvizsgálására is sor került az Rtv. 30. §-ának (1), (2) és (3) bekezdései alapján.

A bevetési csoportok a Parlament épületénél és annak környékén külföldi delegációk látogatásának biztosításában vettek részt, a rendőrök a delegációk tagjai biztonságának szavatolása érdekében tartózkodtak a helyszínen.

A kérdéses időben és helyszínen az országos rendőrfőkapitány által 29000/2384-1/2013. Ált. számon Magyarország teljes közigazgatási területére elrendelt fokozott ellenőrzés volt érvényben 2013. április 1-jén 0 óra 00 perctől a szükséges ideig, de legkésőbb 2013. július 31-én 24 óra 00 percig.

Az együtt mozgó 11 fős csoport egyszerre, együtt került megállításra és igazoltatásra. A megállított csoport tagjainak a K. Rendőrség egyik r. főőrzsőrmester rendfokozatú csoportvezetője tisztelgett, jól és tisztán érthetően a napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, beosztási helyét, azonosító számát, az intézkedés tényét. Az igazoltatások során a rendőrök egyenként vonták intézkedés alá a csoport tagjait.

A rendőri intézkedésben 1 tiszt és 18 fő beosztott vett részt, azt nem csapaterőben foganatosították. Az intézkedő rendőrök mindegyike a 10M bevetési ruházatot viselte bevetési pólóval. A bevetési pólón mindenki viselt jól láthatósági átvetőt, és annak bal oldalának mellrészére rögzítve a szolgálati azonosító jelvényt, azzal ellentétes, jobb oldalon pedig névkitűzőt a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasításban foglaltak alapján.

A felvételkedés indoka a bizonyítás elősegítése volt az intézkedés kimenetelétől függően indítható eljárások során. A felvételkedés jogalapját az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése biztosítja a rendőrség részére. A felvételkedés tényére és céljára vonatkozó szóbeli közlés nem hangzott el az intézkedés alá vont személyek felé, mivel azt nem teszi kötelezővé az Rtv.

A 11 igazoltatott személlyel szemben az igazoltatást végrehajtó rendőrök büntető- vagy szabálysértési eljárást nem kezdeményeztek.

2) A K. Rendőrség a Testülethez eljuttatta az országos rendőrfőkapitány 2013. április 1-jén kelt átiratát a Magyarország teljes közigazgatási területére elrendelt fokozott ellenőrzésről. Az átirat szerint a fokozott ellenőrzés 2013. április 1-jén 0 óra 00 perctől a szükséges ideig, de legkésőbb 2013. július 31-én 24 óra 00 percig tart.

Az átirat indokolása szerint a döntés célja:

- az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 21/2008. (OT 11.) ORFK utasításra, az Európai Unióba irányuló illegális migráció útvonalainak rendszeres, visszatérő ellenőrzésének biztosítására és az illegális migráció elleni szűrőháló működtetésére,

- a lakosság szubjektív biztonságérzetét – a települési, illetve kistérségi szinten mutakozó igényekre figyelemmel – leginkább javító, a prevenciót előtérbe helyező rendőri intézkedések megtételére kiadott intézkedési tervben meghatározottakra, a települések közbiztonságának megszilárdítására, valamint a közterületen elkövetett bűncselekmények és szabálysértések visszaszorítására,

- a kerékpárosok és a gyalogosok közlekedésbiztonságának javítására, az általuk okozott, illetve érintettségükkel bekövetkezett közúti közlekedési balesetek számának csökkentésére, valamint a kerékpárosokra és gyalogosokra vonatkozó szabályok betartására, illetve a passzív biztonsági eszközök előírás szerinti használatára és az ittas vagy bódult állapotban közlekedő gépjárművezetők kiszűrésére szükségessé vált rendőri ellenőrzések fokozása.

3) A K. Rendőrség egyik alosztályvezetője 2013. május 7-én készített jelentést napi tevékenységről.

A jelentés szerint 2013. május 6-án 05 óra 00 perctől 2013. május 7-én 05 óra 00 percig két bevetési csoporttal (H-1311 és H-1313) a 29022-209858-7/2013. ált. számú feladatterv alapján a B. városban megrendezésre kerülő Zsidó Világkongresszus biztosításában vett részt a K. Rendőrség XIII/1. alosztály állományából 1-20 fővel, Hungaria-1310-es hívónévvel, a Hungaria-200 alárendeltségében.

A K. Rendőrség objektumában az általános eligazítást és felkészítést a csoport részére 05 óra 20 perctől 05 óra 30 percig a XIII. Bevetési Osztály r. őrnagy rendfokozatú osztályvezetője tartotta. Az eligazítás során elmondta, hogy 29000/2384-1/2013. Ált számon az ORFK vezetője 2013. április 1-je 0 óra 00 perctől 2013. július 31-én 24 óra 00 percig fokozott ellenőrzést rendelt el Magyarország területére az illegális migrációs vándorlások ellenőrzésével, kiszűrésével kapcsolatos rendőrségi feladatok végrehajtására, illetve felhívta a figyelmet, hogy a rendőrök az intézkedéseket egymás biztosításával, jog- és szakszerűen hajtsák végre. Az elhangzottak szerint az alap biztosítás végrehajtása során a rendőrök feladata elsősorban a felállítási hely közvetlen környezetében található közterületek és kiemelt objektumok vonatkozásában a nagyobb létszámú rendőri erőt igénylő intézkedések lefolytatása, szükség esetén az érintett területek lezárása, illetve készenlétben állni az esetlegesen elrendelt, külön tervben meghatározott tömegkezelési, tömegosztatási feladatok végrehajtására.

Az alosztályvezető szolgálata teljesítése során 07 óra 50 perckor beszélt r. alezredes rendfokozatú felettesével, aki elmondta, hogy 08 óra 00 perctől a német külügyminiszter külön programjának biztosítása érdekében két csoportját bevonják a Parlament körzetében jelentkező közrendvédelmi feladatok végrehajtásába. A feladat során állományát tartalékban kellett tartania az Sz. utcában. A német külügyminiszter pontosan 08 óra 00 perckor érkezett a Parlamentbe, és 08 óra 55 perckor távozott, az alosztályvezető állománya nem került bevonásra.

09 óra 00 perckor állományából 2 fő átvonult a B. városi K. tér 11. szám alatt található Vidékfejlesztési Minisztérium épületébe, a Silvan Shalom izraeli energetikai miniszter látogatásával kapcsolatos feladatok végrehajtására.

10 óra 30 perckor az alosztályvezető r. alezredes rendfokozatú felettese utasítására megvárta váltását, majd bevonult ebédelni a laktanyába. Egységével 12 óra 25 perckor indult vissza a Parlamentbe, ahová 12 óra 40 perckor érkezett vissza. Az irányítása alá utalt bevetési csoportokkal a K. tér Parlament előtti területén látott el szolgálatot, mert a Parlamentben külföldi delegációk tartózkodtak, és ezek biztonságának szavatolása volt a biztosítási feladat célja. A Parlament előtt a K. téren mélygarázs építése van folyamatban, és az építkezés kordonokkal van körülrzáva. A Parlament látogatására érkező személyek a XII. kaput, amely a látogatók belépésére áll nyitva, egy zárt kordonnal biztosított folyosón tudják megközelíteni az A. utca irányából. Az alosztályvezető itt észlelt egy zártabban közlekedő, a turistáktól jól megkülönböztethető csoportot 14 óra 10 perc körüli időben, mely 11 fős csoport igazoltatása ebben a folyosóban történt meg. Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a 11 fő Z. Gy. országgyűlési képviselő vendégei, akiknek engedélyük volt a Parlamentbe való belépésre. Az intézkedések közben megjelent Z. Gy. képviselő a helyszínen, és az intézkedések végéig ott is maradt. Az igazoltatásról igazoltató lapokat készítettek, melyeket a Robotzsaru Neo rendszerben rögzítettek. A rendőri intézkedésekről kézi-kamerás videofelvételek készültek. A beosztott állomány 11 igazoltató lapot töltött ki, és 11 személyt kért le a nyilvántartásokból.

A jelentés egyéb, a konkrét rendőri intézkedés szempontjából releváns információt nem tartalmaz.

4) A K. Rendőrség r. törzsőrmester rendfokozatú járőrvezetőjének 2013. május 22-én kelt jelentése a következő információkat tartalmazza.

A r. törzsőrmester szintén a Zsidó Világkongresszus biztosításában vett részt a K. Rendőrség XIII/1. alosztály állományából a Hungária-1310 irányítása alatt, a Hungária 1311-es bevetési csoport beosztottjaként. A jelentés tartalmazza az eligazítások során elhangzott, a fentiekben már ismertetett információkat.

A bevetési csoport munkaközi szünetét követően a r. törzsőrmester r. ezredes rendfokozatú felettese utasítást adott az irányítása alá tartozó bevetési csoportok átvonulására a Parlamenthez, tekintettel arra, hogy az épületben külföldi delegációk tartózkodtak és tagjaik biztonságát szavatolni kellett. A folyamatban lévő építkezés miatt a Parlament látogatására érkező személyek a XII. kaput használják, melyet egy zárt kordonnal biztosított folyosón lehet megközelíteni az A. utca irányából.

A r. törzsőrmester itt észlelt egy zártabban közlekedő, a turistáktól jól megkülönböztethető csoportot 14 óra 10 perc körüli időben. Az alosztályvezető által meghatározottak szerint a csoport tagjait igazoltatni kellett, ruházatukat és csomagjaikat pedig átvizsgálni és az igazoltatásról igazoltató lapot kitölteni. Fenti rendőri intézkedéseket az Rtv. 29. §-ának (1) a) és (3), illetve (6) vonatkozó felhatalmazása alapján fogantatosították, a ruházat és a csomagok ellenőrzésére, illetve átvizsgálására az Rtv. 30. §-ának (1), (2) és (3) bekezdése alapján került sor.

A parancsnok utasítására 14 óra 10 perckor 11 fő igazoltatása történt meg, úgy, hogy a Parlament felé tartó 11 fős csoportot egyszerre állították meg és igazoltatták tagjait. A megállított csoport tagjainak a K. Rendőrség egyik r. főtörzsőrmester rendfokozatú csoportvezetője tisztán érthetően a napszagnak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte nevét, beosztási helyét, azonosító számát, az intézkedés tényét és célját az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében meghatározottak alapján. Az intézkedés megkezdésekor egy r. őrmester jól érthetően közölte a csoporttal a fokozott ellenőrzés számát.

Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a 11 fő Z. Gy. országgyűlési képviselő vendégei, tehát engedélyük volt a Parlamentbe való belépésre. Az intézkedések közben megjelent Z. Gy. a helyszínen, és az intézkedések végéig maradt.

A r. törzsőrmester az intézkedés során r. főtörzsőrmester rendfokozatú járőrvezetőjével kizárólag a panaszt igazoltatta, mely intézkedésről kézi kamerával készült videofelvétel. A r. főtörzsőrmester az intézkedést az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében meghatározottak alapján kezdte meg: tisztelgett, a napszagnak megfelelően köszönt, ismertette a fokozott ellenőrzés tényét, majd igazolásra szólította fel a panaszt. A panaszos személyi igazolványa híján parlamenti belépőkártyáját mutatta fel, tehát hitelt érdemlő módon nem tudta magát igazolni, mivel semmiféle arcképes, személyazonosság megállapítására alkalmas igazolványt nem tartott magánál a helyszínen. Adatait a r. törzsőrmester bemondás alapján rögzítette az igazoltató lapon. A panaszos személyazonosságát végül Z. Gy. országgyűlési képviselő igazolta, ezért előállításra nem vált szükségessé. A panaszt a körözési nyilvántartásban (SMS-prió) leellenőrizték, melyben nem szerepelt. A kitöltött igazoltató lap a RZS NEO rendszerben rögzítésre került. Az igazoltatott személy panasztételi jogáról felvilágosítást kapott, azzal azonban a helyszínen nem kívánt élni. A képfelvétel készítéséről külön nem kapott tájékoztatást, mert az intézkedéssel érintett személyről és az intézkedések szempontjából lényeges körülményekről az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján a rendőrség felvételeket készíthet.

A K. Rendőrség az iratsomag részeként számos egyéb jelentést is eljuttatott a Testülethez, mivel azonban azok jelen panasz előterjesztőjére nézve korábban még nem ismertetett, releváns információkat nem tartalmaznak, részletezésüket a Testület mellőzi.

5) Az intézkedés során rögzített videofelvételeket a Testület a következőkben ismerteti.

a) A VIDEO_TS fájlnevű, 14 perc 16 másodperc hosszúságú videofelvétel 2013. május 6-án 12 óra 13 perckor kezdődik azzal, hogy a felvétel készítője bemondja a felvétel készítésének körülményeit. Az első képkockákat 14 óra 03 perckor rögzítették, az Országházat körülvevő kordon mentén. A felvétel kezdetén egy csoport rendőr halad előre, miközben egyikük hangját megemelve jelez társainak, hogy „Állítsátok meg őket! Az elejére menve állítsátok meg őket!”. A rendőrök a csoportot körbeveszik, és egy r. törzsőrmester tisztelegve jó napot kíván, bemutatkozik, közli rendfokozatát és azt, hogy a K. Rendőrség állományába tartozik. A felvételen elhangzik, hogy fokozott ellenőrzés van érvényben, ezért a r. törzsőrmester kéri a személyi igazolványok átadását. Erre reagálva a panaszos közli a r. törzsőrmesterrel, hogy szerinte itt valami tévedés van, mert a csoport tagjai G. N. T. és Z. Gy. országgyűlési képviselők vendégei, és „a nevük le van adva”. A panaszos bemutatja a listát a rendőröknek, amit ők megtekintenek, de továbbra is kéri őt személyi igazolványának bemutatására. A panaszos annyit mond, hogy „hát nézze, én itt dolgozom”, és bemutatja parlamenti belépőjét, valamint rendőri kérdésre közli, hogy képviselőasszisztensi feladatokat lát el. A panaszosnál nincs személyi igazolvány, ezért telefonálni szeretne, hogy hívjon valakit, aki igazolni tudja őt – felvetésére azonban a r. törzsőrmester kategorikusan közli, hogy nem telefonálhat. A járőrpárok a r. törzsőrmester utasítására megkezdik a csoport tagjainak igazoltatását. A panaszos 14 óra 06 perckor a tiltás ellenére is telefonálni kezd, az egyik rendőr erre észrevételt tesz, de nem akadályozza meg a hívást. A panaszos az egyik országgyűlési képviselőt hívja. 14 óra 07 perckor megjelenik Z. Gy. országgyűlési képviselő, aki elmondja, hogy a panaszos képviselőtársának az asszisztense, és naponta többször is ezzel a kártyával lép be az épületbe. Z. Gy. képviselő ingerült hangnemben vitatkozik a rendőrökkel. A panaszos ismételten telefonál. A társaság egyértelműen a turistáknak fenntartott folyosón tartózkodik, előttük egyébként egy kisiskolásokból álló csoport várakozik. A panaszos szerint a nemzetközi találkozó miatt lehet ez a fennakadás a beléptetésben, mire a csoport egy másik tagja (H. P.) kifejti, hogy „Palesztinnak néztek minket a saját hazánkban”, közben pedig folyamatosan fényképez. A helyszínen tartózkodók percekig a rendőrök gyűrűjében várakoznak és Z. Gy. országgyűlési képviselővel nevetgélnek. Z. Gy. képviselő úr 14 óra 11 perc, 14 másodperckor meglepetten észrevételezi, hogy „hát egyszer csinálunk valamit szabályosan, és az se jó”. A panaszos az intézkedést vezető r. törzsőrmesternek ismételten bemutatja a listát, és a belépést engedélyező levelet. 14 óra 11 perckor H. P. elmondja, hogy az őt igazoltató rendőr fokozott ellenőrzésre hivatkozott. A panaszos ismételten telefonál, beszélgetőpartnerével közli, hogy a „turistabelépőnél” várakoznak. 14 óra 14 perckor G. N. T. képviselő is a helyszínre érkezik. Mivel egy iskoláscsoport éppen elhagyja a Parlamentet a kordonok között kialakított szűk folyosón, igen nagy a tömeg, nehezen kivehetőek a történészek. A csomagok átvizsgálása folyamatosan zajlik. Az intézkedésnek 14 óra 17 perckor van vége, ekkor már a sajtó munkatársai is a helyszínen tartózkodnak.

Az Testületnek egy CD- lemezen a rádióforgalmazás 14 óra 05 és 25 perc között rögzített hanganyaga is rendelkezésére állt, a 41 rövid fájl azonban olyan információt nem tartalmazott, mely jelen panaszügy megítélése szempontjából jelentőséggel bírt volna.

III.

A Testület figyelemmel volt továbbá a vizsgálata során a panaszos egyik társa által saját panaszügyében (ügyszám: 355/2013/Pan.) hivatkozott 12 perc 20 másodperc hosszúságú videofelvételre is².

A felvétel készítője (H. P.) a környezetében zajló adatrögzítéseket kamerázza. Eközben rászól az egyik rendőr, hogy maradjon a helyszínen. A felvétel készítője felolvassa a panaszost igazoltató nevét és azonosító számát, majd két rendőr lép a mellette lévő személyhez, köszönnek mindkettőnek, és ez egyikük az Rtv. 20. § szerint azonosítja magát és megkezdí az intézkedést. Ezután nem hallható a párbeszéd, mert valaki megkéri a felvétel készítőjét, hogy rögzítse az eseményeket. A felvétel készítője odébb lép, amire ismét szól neki a rendőr, hogy még ne menjen el, mert tart az intézkedés, amire H. P. közli, hogy ő nem ment el, ott áll a látókörében. Ezt követően a panaszos és H. P. beszélget az eset példátlanságáról és a jogi következményekről. Ekkor érkezik meg Z. Gy. országgyűlési képviselő, aki vitába bonyolódik a r. törzsörmesterrel a parlamenti belépő kártya kapcsán. Ezután a panaszos a főnökével beszélget telefonon. H. P. pedig egy nővel beszélget arról, hogy majd visszaadják az iratait, ne foglalkozzon a rendőrökkel. Ekkor a nővel szemben intézkedő rendőr figyelmezteti H. P.-t, hogy az intézkedés akadályoztatásáért elő fogják állítani, ha nem hagy fel a magatartásával, mert ők még intézkednek a nővel szemben. Ezután vita alakul ki a rendőr és H. P. között arról, hogy akadályozta-e az intézkedést a férfi. Ekkor az egyik rendőr ismét rászól H. P-re, hogy „ne tessék elmászkálni”. A panaszos szerint a nemzetközi találkozó miatt lehet ez a fennakadás a beléptetésben, mire H. P. kifejti, hogy „Palesztinnak néztek minket a saját hazánkban”. Ezután T. L. igazoltatása látható, akivel levetik a parókáját és az álbajuszát a rendőrök. Ekkor szólnak a rendőrök H. P.-nek, hogy menjen oda, majd visszaadják az igazolványait. A rendőr H. P. kérdésére elmondja, hogy az intézkedés oka a fokozott ellenőrzés, mely az ország területére van elrendelve az országos rendőrfőkapitány 2900/2383-1/2013. Ált számú utasítása (*helyesen 29000/2384-1/2013 Ált. utasítása*) alapján. Ezután H. P. megkérdi, hogy mi volt az adatrögzítés oka, amire azt a választ kapja, hogy általános intézkedés. Ezután H. P. és a rendőr között vita alakul ki arról, hogy mit tehet a rendőr a fokozott ellenőrzés keretében, a rendőr elmondja, hogy a rendőr ennek keretében rögzítheti az adatokat későbbi felhasználás végett, majd közli, hogy a főnökével beszélje meg a kérdést a továbbiakban. H. P. erre jelzi, hogy panasszal fog élni az intézkedés miatt, majd felolvassa a rendőr azonosítóit. Ezután H. P. ismét kifejti, hogy panasszal fog élni az adatrögzítés és a felvételkészítés miatt, erre a kamerázó rendőr közelebb megy és felemeli a ruhájára rögzített jelvényt, hogy H. P. le tudja olvasni az azonosító számát. Ezt követően H. P. a többi résztvevővel beszélget, majd megjegyzi, hogy majd elmennek nyaralni a kártérítésből, ami itt összegyűlt. Ezt követően egy ruházatátvizsgálást rögzít, miközben a panaszos telefonál. A csoport egy másik tagja eközben felveszi az eseményeket egy másik kamerával. Ezután valószínűleg H. P. ruházatátvizsgálással zajlik, mivel azt kiabálja, hogy „simogat a bácsí, a zsebemben nyúlkál!”. Ekkor valaki rászól, hogy ne mozogjon, majd ismét forgolódik, ezért ismét kéri, hogy álljon a kordonhoz. Ezután H. P. csomagjának az átvizsgálása látható a felvételen, majd két másik személy ruházatátvizsgálása. Ekkor érkezik a sajtó a helyszínre.

IV.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a videofelvétel linkjét töröltük.

védelméhez fűződő jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos igazoltatásával kapcsolatban a Testület a következőket látja szükségesnek megállapítani.

A rendelkezésre álló iratok tükrében az a kérdés is vizsgálatra szorult, hogy az intézkedő rendőrök maguk miben jelölik meg az igazoltatás jogalapját, különösen azért, mert a K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság parancsnok-helyettese a Testület kérdésére úgy nyilatkozott, hogy a csoport igazoltatását „az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (3) és (6) bekezdései alapján” hajtották végre, tartalmilag azonban az érvényben lévő fokozott ellenőrzésre hivatkozik.

a) Az Rtv. 29. §-ának (1) a) pontja szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint, ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát – valamint az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés [*a lakcím/tartózkodási hely igazolása*] teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

A (6) bekezdés szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Az idézett jogszabályi rendelkezések közül az igazoltatás szűk értelemben vett jogalapjára az Rtv. 29. §-ának (1) a) pontja vonatkozhat, azon belül is a konkrét esetben a „közrend, közbiztonság védelme, illetve a „bűnmegelőzési vagy bűnüldözési cél” vehető számításba az intézkedés lehetséges indokaként.

Tekintettel azonban arra, hogy az elkészült dokumentációban a K. Rendőrség egyáltalában nem utal arra, hogy a panaszos magatartása kapcsán bármilyen konkrét összefüggésben felmerült volna a közrend, illetve közbiztonság védelmének szükségessége, és a panaszos igazoltatásának indokoltságát bűnmegelőzési vagy bűnüldözési céllal sem hozták összefüggésbe, a Testületben kétségek merültek fel aziránt, hogy valóban az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szolgált-e az igazoltatás jogalapjául.

A Testület figyelemmel volt arra a körülményre, hogy a rendőri jelentések egyértelműen az országos rendőrfőkapitány által 29000/2384-1/2013.Ált számon Magyarország teljes közigazgatási területére elrendelt fokozott ellenőrzésre hivatkoznak az intézkedés indokaként, és a ruházat- és csomagátvizsgálásoknál tételesen is az Rtv. 30. §-ának (1), (2) és (3) bekezdéseire, tehát az Rtv. fokozott ellenőrzést szabályozó passzusaira utalnak.

Mivel a rendelkezésre álló videofelvételek alapján tényként kezelhető, hogy a panaszos társaságát arról tájékoztatták, hogy az érvényben lévő fokozott ellenőrzés miatt kéri a

személyi igazolványok átadását, a **Testület az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdését tekintette az igazoltatás valódi jogalapjának.**

b) Az Rtv. 30. §-ának (1) rendelkezik a fokozott ellenőrzésről, amely szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. §-ának (1) bekezdése meghatározza a fokozott ellenőrzés fogalmát: „összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban általánosságban a következők rögzítendők. A jogintézmény lényege, hogy azon személyeket, akiket annak keretében igazoltatnak, nem személyes körülményeik, viselkedésük, valamely specifikus gyanúok alapján vonják intézkedés alá, hanem pusztán annál a ténynél fogva, hogy ők egy bizonyos helyen tartózkodnak. Ez egy rendkívül tág felhatalmazás, amely mentesíti az igazoltató rendőröket azon egyedi körülmények mérlegelése alól, amelyeket az Rtv. 29. §-a alapján foganatosított igazoltatások során figyelembe kell venniük.

Éppen ezért a fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályozás az Rtv. 29. §-ában foglalt „általános igazoltatásnál” több garanciális elemet tartalmaz. Egyrészt az Rtv. a rendőri szerv vezetőjének utasításához köti az ilyen általános jellegű akciókat, másrészt csak a 29. §-nál szűkebb körben, részletesebben meghatározott esetekben engedélyezi a fokozott ellenőrzés elrendelését: bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása céljából, nem pedig általában bűnüldözési érdekből, illetve közrendvédelmi célból.

Nyilvánvaló a jogszabály szövegezéséből, hogy itt *konkrét* bűnelkövetőről és a közbiztonságot veszélyeztető, viszonylag konkrétan meghatározható cselekményről és eseményről kell szónak lennie, hiszen csak ez indokolhatja az intézmény által biztosított széleskörű háttér-felhatalmazást, nevezetesen azt, hogy a fokozott ellenőrzés hatálya alatt a ténylegesen intézkedő rendőröknek már nem kell egyedileg mérlegelniük az intézkedés körülményeit: bárkit igazoltathatnak (illetve igazoltatniuk kell), aki az adott helyen tartózkodik, függetlenül attól, hogy személyes magatartásával okot ad-e erre. Ezt az értelmezést tükrözi a Szolgálati Szabályzat is, amely elvileg a rendőrhatalóság illetékességi területének lezárt részén tartózkodó valamennyi személy igazoltatását előírja, amire nyilván csak kellően körülhatárolt terület, illetve az igazoltatást szükségessé tevő kellően konkrét egyéb jellemző esetén lenne lehetőség.

Jelen ügyben a hivatkozott fokozott ellenőrzés céljaként három ügycsoportot jelölt meg az országos rendőrfőkapitány: a) az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelése, b) a kerékpárosok és a gyalogosok közlekedésbiztonságának javítására, az általuk okozott, illetve érintettségükkel bekövetkezett közúti közlekedési balesetek számának csökkentésére, ittas vezetők kiszűrése, és c) a lakosság szubjektív biztonságérzetét javító, a prevenciót előtérbe helyező rendőri intézkedések megtétele.

A panaszossal és társaival szembeni intézkedés során a fokozott ellenőrzés céljai között a fentiekben a) illetve b) ponttal megjelölt célok (migráció elleni küzdelem, illetve közlekedés biztonságának növelése) nem merülhettek fel, lévén, hogy az átépítés alatt álló, és a forgalom elől lezárt K. téren egy kordonon belül haladó, hallhatóan magyarul beszélő gyalogos csoporttal szemben kezdték meg az intézkedést.

Mindezek alapján a Testület a „lakosság szubjektív biztonságérzetének növelését”, mint hivatkozási alapot vizsgálta a továbbiakban.

A fentiekben kifejtett követelménynek – miszerint a fokozott ellenőrzésnek, mint általános felhatalmazáson alapuló fellépési jogosultságnak, kellően konkrét cél kitűzésével kell kereteket szabni – a jelen ügyben elrendelt fokozott ellenőrzés – egészen pontosan az ellenőrzésnek a panaszossal szemben foganatosított intézkedés szempontjából relevánsnak tekinthető indoka – bizonyosan nem felelt meg. Az ugyanis nem konkrét célt fogalmaz meg, hanem egy nehezen megfogható kívánalmat rögzít, amely a gyakorlati rendőrségi feladatok ellátásában nem mutat határozott irányt, annak nem szab egyértelmű kereteket. Ha elfogadnánk a lakosság szubjektív biztonságérzetére való ennyire általános – gyakorlatilag minden konkrétumot nélkülöző – hivatkozást, akkor nem lenne akadálya annak, hogy a fokozott ellenőrzés egész évben az egész országra nézve hatályban maradjon, hiszen bűncselekményre bármikor és bárhol számítani lehet. Egy ilyen értelmezés gyakorlati hatását tekintve nyilvánvalóan kiüresítené az Rtv. 29. §-ának garanciális elemeit, bármely igazoltatást indokolhatóvá téve a fokozott ellenőrzéssel.

Ebben a körben szükséges felhívni a figyelmet az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Gillan és Quinton kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítéletére (4158/05 sz. kérelem, 2010. január 12., 83-87. §§), amely ellentétesnek találta az Egyezményvel azt a brit jogszabályt (és az annak alapján foganatosított konkrét intézkedést), amelynek értelmében a terrorizmus elleni harc keretében a brit rendőrök gyakorlatilag bárkit megállíthatnak és ellenőrizhetnek. A kérdéses döntés szerint „további aggályra ad okot az adott rendőrre ruházott diszkréció széles volta. [...] A döntés [...] kizárólag az érintett rendőr »megérzésén«, »szakmai intuíción« alapul [...]. Nem kell bármiféle ésszerű gyanú létét igazolnia, sőt az sem szükséges, hogy valamiféle szubjektív gyanút érezzen a megállított és átvizsgált személlyel kapcsolatban. [...] A Bíróság megjegyzi, hogy az előljáró felhatalmazhat bármely egyenruhás rendőrt, hogy az általa megjelölt területen belül megállítson és átvizsgáljon bármely járókelőt, »amennyiben ez valamely terrorcselekmény megelőzése érdekében célszerűnek látszik«. [...] A felhatalmazáshoz nem kell az sem, hogy az intézkedés »szükséges« legyen, tehát nem nyílik lehetőség az arányosság vizsgálatára sem. [...] A Bíróság összességében úgy véli, hogy a [kérdéses jogszabályban adott] felhatalmazás nincs megfelelő részletességgel meghatározva, és nincsenek meg a kellő garanciák az önkényes alkalmazás ellen sem.”

Jelen esetben a panaszos és társai igazoltatásának akkor lett volna helye a fokozott ellenőrzés alapján a rendezvénybiztosítás keretében, ha az országos rendőrfőkapitány vagy a B. városi rendőrfőkapitány kifejezetten a Zsidó Világkongresszus idejére és helyére rendelt volna el fokozott ellenőrzést azért, hogy megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását a rendezvény által érintett területeken, illetve ha ennek során feladatként meghatározta volna a szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást. (Miként erre már több esetben sor került az elmúlt években pl. a 2012. évi EuroGames játékok idején elrendelt fokozott ellenőrzés esetében.)

Erre való tekintettel a Testület jogszerűtlennek találta a panaszos fokozott ellenőrzés hatálya alatt foganatosított igazoltatását, és úgy találta, hogy az sértette személyes adatainak védelméhez fűződő alapvető jogát.

A fenti következtetés az intézkedés egyéb elemeinek megítélésére is közvetlen hatást gyakorolt, tekintve, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos jogszerűtlen igazoltatása során beszerzett adatait rögzítették, és a ruházat-, illetve csomagátvizsgálás jogalapjául is a fokozott ellenőrzés tényét hívták fel immáron meg is jelölve az Rtv. 30. §-ának (1-3) bekezdéseit.

A Testület a panaszos adatainak rögzítése kapcsán szintén megállapította a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog sérelmét, a fokozott ellenőrzéssel kapcsolatban fent kifejtett érvelésre támaszkodva pedig kimondta, hogy a fokozott ellenőrzés a ruházat- és csomagátvizsgálásnak sem lehetett megfelelő jogalapja, így az a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát sértette.

A Testület megjegyzi, hogy a ruházat- és csomagátvizsgálást akkor sem tekintené megalapozottnak, ha nem állapította volna meg az igazoltatás jogszerűtlenségét. Az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján ugyanis a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. A személyazonosság megállapításának kérdése a panaszos esetében nem merült fel, a rendőrségi iratok pedig nem tartalmaztak olyan momentumot, amely az egyéb indokok fennállását alátámasztotta volna, különös tekintettel arra, hogy az Országházba való belépéskor egyébként is sor kerül az átvizsgálásra, így az intézkedés közterületen való végrehajtása nyilvánvalóan szükségtelen volt.

Ugyanerre a következtetésre kell jutni akkor is, ha az átvizsgálást a 30. § (3) bekezdés fényében értékeljük, amely szerint a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja. Minthogy ilyen jogellenes cselekmény gyanúja nem merült fel, és az átvizsgálásra egyébként is sor került volna a későbbiekben, ez a rendelkezés sem alapozhatta volna meg az intézkedést – még akkor sem, ha az igazoltatást egyébként jogszerűnek találta volna a Testület.

2) Beadványában a panaszos igazoltatásával kapcsolatban sérelmezte továbbá, hogy az Országgyűlés területén, ahol ő magát asszisztensi kártyájával igazolni tudja, a rendőrök „az érvényben lévő szabályokat felrúgják”, és „személyi igazolványát követelik rajta”.

A K. Rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratok megerősítik, hogy a panaszos hivatali belépőkártyáját valóban nem fogadták el személyazonosság igazolására alkalmas dokumentumként. Az intézkedő rendőr a panaszost igazolásra szólította fel, aki egyéb igazolvány híján parlamenti belépőkártyáját mutatta fel. Ezt az intézkedő rendőrök úgy értékelték, hogy a panaszos hitelt érdemlő módon nem tudta magát igazolni, tekintve, hogy semmiféle arcképes, személyazonosság megállapítására alkalmas igazolványt nem tartott magánál a helyszínen. Adatait a r. törzsőrmester bemondás alapján rögzítette az igazoltató lapon. A panaszos személyazonosságát végül Z. Gy. országgyűlési képviselő igazolta, ezért nem vált szükségessé előállítása.

A fentiekkel kapcsolatban a Testület a következő jogszabályi rendelkezéseket ismerteti.

Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként. Ugyanezen szakasz (8) bekezdése meghatározza, hogy a 29. § alkalmazásában személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. tv. (a továbbiakban: Nytv.) tartalmazza a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok kritériumait. Az Nytv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a személyazonosító igazolvány a polgár írásbeli nyilatkozata, valamint az anyakönyv és a nyilvántartás – nem magyar állampolgár esetén ezeken túlmenően a polgár útlevele és a magyarországi tartózkodásának jogcímét igazoló közokirat – alapján kiállított olyan hatósági igazolvány, mely a polgár személyazonosságát és az e törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése szerint a személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár nevét, születési helyét, születési idejét, állampolgárságát, anyja nevét, nemét, arcképét, aláírását (ha a 14. életévét betöltötte), illetve a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét. A (4) bekezdés szerint pedig a polgár személyazonosságát – a személyazonosító igazolványon túl – az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély igazolja. A személyazonosítás céljából – jogszabályban meghatározott kivételekkel – a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 138. § (1) bekezdésének a) pontja alatt a következőképpen rendelkezik. „Az országgyűlési őr a feladata ellátása során az Országház, az Országgyűlés Irodaházában, valamint az Országgyűlés Hivatala elhelyezésére szolgáló épületek területén a személyazonosság megállapítása céljára a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvényben meghatározott személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt, valamint az Országházba, az Országgyűlés Irodaházába, valamint az Országgyűlés Hivatala elhelyezésére szolgáló épületekbe való belépésre jogosító okmányt fogadja el.

Az Ogytv. 126. §-a szerint továbbá az Országgyűlési Őrség feladatai ellátása során együttműködik a rendőrséggel, a nemzetbiztonsági szolgálatokkal, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, a Magyar Honvédséggel, valamint a helyi önkormányzatokkal.

A 9/2013. sz. házelnöki rendelkezés az Országház és az Országgyűlés Irodaháza, valamint az Országgyűlés Hivatalának elhelyezésére szolgáló épületek területére történő belépés és ott-tartózkodás, valamint az Országgyűlési Őrség e feladatkörével összefüggő tevékenysége részletes szabályairól 3. §-a alatt rögzíti a belépésre jogosító igazolványok listáját. Az (5) pont alatt tesz említést az ún. munkatársi igazolványról, amely egy a Hivatallal közszolgálati vagy munkaviszonyban álló személyek részére kiadott arcképes igazolvány, amely belépésre jogosít az e célra szolgáló személyi és gazdasági bejáratoknál az igazolvány birtokosa közszolgálati- vagy munkaviszonyának idejére.

A fenti jogszabályi rendelkezések figyelembevételével rögzíthető, hogy az Országházba, az Országgyűlés Irodaházába, valamint az Országgyűlés Hivatala elhelyezésére szolgáló épületek területére való beléptetés kérdése teljesen elkülönül egy az Rtv. alapján

foganatosított rendőri intézkedéstől. A panaszügy tárgyát képező esetben a panaszos beléptetésével kapcsolatban egyáltalában nem merült fel probléma, hanem arról volt szó, hogy a panaszossal szemben az Rtv. alapján, fokozott ellenőrzésre hivatkozva kíséreltek meg rendőri intézkedést (igazoltatást) foganatosítani. Az Ogytv. idézett 138. §-ának (1) a) pontja kifejezetten az országgyűlési őr feladatának ellátására vonatkozik, ugyanakkor a panaszos személyazonosságát nem az Országgyűlési Őrség egy tagja kívánta megállapítani, hanem őt a K. Rendőrség állományának egy tagja igazoltatta – az Rtv. hatálya szempontjából pedig az Országgyűlés területe sem képez kivételt.

Mivel a panaszos egy a Rendőrség által foganatosított igazoltatás alanyává vált, az Rtv. 29. §-ának (2) és (8) bekezdése értelmében az intézkedő rendőr csak olyan igazolványt fogadhatott el személyazonosságának igazolására, mely tartalmazta a személyazonosításhoz szükséges adatokat, tehát a panaszos nevét, születési helyét, születési idejét és édesanyja születési családi és utónevét. A panaszos beadványában nem említi, hogy a munkatársi igazolványán túlmenően – amely csupán a Hivatalban dolgozó munkatárs nevét, szervezeti egységét és arcképét tartalmazza – bármilyen, a fenti kritériumoknak megfelelő egyéb igazolványt tartott volna magánál, így tehát, az a körülmény, hogy az intézkedő rendőr a panaszos által bemutatott belépési engedélyt nem, csak Z. Gy. országgyűlési képviselő nyilatkozatát fogadta el a személyazonosság igazolásaként, további jogsérelmet a panaszosnak nem okozott.

A fentiek alapján tehát a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőr eljárása a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának további sérelmét már nem idézte elő.

3) A panaszos beadványában azt állította, hogy az intézkedő rendőr kifejezetten megtiltotta mobiltelefonjának használatát.

Az ügy körülményeiből kitűnik, hogy a mobiltelefon-használatnak azért lett volna jelentősége, hogy a panaszos, aki személyazonosságának igazolására alkalmas igazolványt nem tartott magánál, értesíthesse egy őt azonosítani tudó ismerőst.

A VIDEO_TS fájlnevű felvétel a panaszos által előadottakat alátámasztja. Az intézkedést vezető r. törzsőrmester kéri a csoport tagjaitól a személyi igazolványok átadását. Erre reagálva a panaszos közli a r. törzsőrmesterrel, hogy szerinte itt valami tévedés van, bemutatja a beléptetési listát, és kijelenti, hogy ő az épületben dolgozik. A rendőrök a panaszost továbbra is személyi igazolványának bemutatására kérik, de mivel az nincs nála, jelzi, hogy telefonon szeretne értesíteni valakit, aki igazolni tudja őt. Felvetésére a r. törzsőrmester kategorikusan közli, hogy nem telefonálhat, a tiltás tisztán hallható a felvételen. Ez ugyanakkor a panaszost egyáltalában nem tartja vissza attól, hogy telefonáljon, a tiltás elhangzását követően a közel negyed órás felvétel elkészülte alatt legalább 4-5 hívást lebonyolít – így értesítve többek között Z. Gy. országgyűlési képviselőt, aki őt végül igazolja.

Tekintettel arra, hogy a panaszos nem volt fogvatartott, és a telefonhívás célja nem az volt, hogy a szabadságkorlátozás tényéről hozzátartozóit értesítse, a Testület nem az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta a panaszt, hanem az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében rögzített tájékoztatási, és segítségnyújtási kötelezettség tükrében értékelte, mennyiben volt helytálló a rendőr azon kijelentése, hogy a panaszos a helyszínen nem telefonálhat.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Testület hivatkozik továbbá az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja, illetve az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdésére, melynek értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetve a telefonálás korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használata korlátozásának nincsen jogalapja. Jelen esetben a rendőrség nem jelölt meg olyan körülményt, amely alátámasztotta volna azt, hogy az intézkedés foganatosítását akadályozta volna, vagy annak sikerét veszélyeztette volna, ha a panaszos mobiltelefonját használja. Éppen ellenkezőleg: mivel a panaszos nem tartott magánál személyazonosságát hitelt érdemlően tanúsító igazolványt, kifejezetten az igazoltatás sikerességét szolgálta, hogy a panaszos helyszínre hívjon egy őt ismerő, jelen esetben közismert személyt, akinek nyilatkozatát az intézkedő rendőrök a személyazonosság igazolásaként elfogadhatták.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőr a mobiltelefon használatát nem akadályozta meg, a személyazonosság igazolása nem hiúsult meg, ugyanakkor a telefonhasználatban közölt tiltás félrevezető volt, mivel a telefonhasználat korlátozásához valójában nem álltak fenn a szükséges feltételek.

Mindezek alapján a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelmét a telefonhasználat lehetőségére vonatkozó, valótlan tartalmú tájékoztatás közzlése miatt állapította meg.

4) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy őt hozzájárulása nélkül videokamerákkal rögzítették, és nehezményezte a felvételt készítésével kapcsolatos tájékoztatás elmaradását.

A fentiekkel kapcsolatban a K. Rendőrség Rendészeti Igazgatóság parancsnok-helyettese a Testületet arról tájékoztatta, hogy a felvételt készítés indoka a bizonyítás elősegítése volt az intézkedés kimenetelétől függően indítható eljárások során. A felvételt készítés jogalapját az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése biztosítja a rendőrség részére. A felvételt készítés tényére és céljára vonatkozó szóbeli közlés nem hangzott el az intézkedés alá vont személyek felé, mivel álláspontja szerint azt nem teszi kötelezővé az Rtv.

A felvét elkészítés jogszerőségével kapcsolatban a Testület a következőket látja szükségesnek megjegyezni.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése biztosítja a rendőrség számára azt a lehetőséget, hogy a célhoz kötöttség elvét tiszteletben tartva felvételt készítsen „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről”. A hivatkozott szakasz (6) bekezdése ad eligazítást abban a kérdésben, hogy mely törvényes célokra használhatóak fel a rendőrségi felvételek: az „csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerőségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel”.

Egyértelmű, hogy a felvételek készítése során ezen célokra, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info. tv.) 4. §-ában foglalt célhoz kötöttség – alkalmasság, feltétlen szükségesség, arányosság – elvére figyelemmel kell eljárni. Ez következik az Rtv. 11. § (1) bekezdéséből, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait *a törvényes előírásoknak* megfelelően teljesíteni. A felvét elkészítés, mint rendőri intézkedés kapcsán érvényesül ezen túlmenően az Rtv. 15. §-a is („a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”), amely szintén a törvényes céllal arányos rendőri tevékenység követelményét tételezi.

Az adatvédelmi biztos az 502/P/2008. számú ügyben rögzítette megállapítását, miszerint a jogszerű rendőrségi kamerahasználat feltétele, hogy a törvényi felhatalmazás köre mellett a rendeltetés szerű használatra is ügyeljenek, hiszen csak így felelhet meg a felvét elkészítés által megvalósított alapjog-korlátozás a célhoz kötöttség és arányosság elvének.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben egyaránt lehetővé teszi felvételek készítését a rendőrség számára. A Testület úgy véli, hogy az események rekonstruálhatósága – a felvét elkészítés legitim céloknak megfelelő alkalmazása esetén – ugyanúgy szolgálja az intézkedés alá vont személy, mint a rend fenntartóinak érdekét, hiszen egy-egy ilyen felvétel a rendőrség esetleges jogellenes cselekményeit éppen úgy tanúsítja, mint az állampolgárét.

Jelen esetben ugyan a kamera nem konkrét személyek tevékenységét követte hosszasan, hanem összképet ad a csoporttal szemben foganatosított intézkedés egészéről, valamennyi helyszínen tartózkodó személyt rögzítve, a Testület a felvét elkészítéssel kapcsolatban azonban a panaszos alapjogának sérelmét állapította meg, ugyanis – a fentiek alapján – magát az intézkedést is jogszerűtlennek találta.

Tekintettel tehát arra, hogy a Testület álláspontja szerint a panaszos fokozott ellenőrzés alapján történő igazoltatása és a vele szemben alkalmazott ruházat-és csomagátvizsgálás megfelelő jogalap hiányában történt, az ezen intézkedés videofelvételen történő rögzítését sem lehet jogszerűnek tekinteni, ezért a felvétel-készítéssel sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő joga.

V.

A Testület megállapította, hogy a panaszos igazoltatása, és személyes adatainak rögzítése személyes adatainak védelméhez fűződő alapvető jogát sértette, a ruházat- és csomagátvizsgálással kapcsolatban pedig kimondta az emberi méltósághoz való jog sérelmét. A telefonhasználattal kapcsolatos, valótlan tartalmú tájékoztatás közlése miatt a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelmét is megállapította. Továbbá a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga a felvételek elkészítése miatt.

A fent összefoglalt sérelmek a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. december 11.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag